

Για μια κουβέντα που ξεκίνησε

(και μένει να συνεχιστεί)

στο Χαλάνδρι

Στις 15 Δεκέμβρη 2016 βρεθήκαμε από κοινού με συντρόφισσες και συντρόφους από την κατάληψη κτήματος Πραποπούλου και από το antifa xalandri ώστε να συζητήσουμε για τον αντιφασισμό στις γειτονιές που δραστηριοποιούμαστε. Για τα περιεχόμενα, τις αιχμές, τις αντιπαραθέσεις, τους εχθρούς και τις φίλες. Κι όλα αυτά με αφορμή την έκδοση των Θέσεων της συνέλευσης της κατάληψης κτήματος Πραποπούλου.

Η δική μας εισήγηση, ως αντιφασιστικό περιοδικό 0151, περιελάμβανε δύο 'ιστορίες' και τα αντίστοιχα συμπεράσματα, για αντιφασιστική χρήση: την 'ιστορία' της επιτροπής κατοίκων χαλανδρίου και της επιδίωξης εκδίωξης του καταυλισμού των Ρομά από την περιοχή του Νομοματοκοπείου και την 'ιστορία' του εθνικισμού και του αντιουρκισμού του πολιτιστικού συλλόγου Ρίζες.¹ Κατά την εκτύλιξη της πρώτης ιστορίας εκθέσαμε την επιτροπή κατοίκων χαλανδρίου ως ένα από-τα-κάτω ρατσιστικό μόρφωμα που διεκδικεί να οργανωθεί από το κράτος ενώ ειδαμε τους τρόπους με τους οποίους τα υλικά συμφέροντα προσδένονται στον αντιταγγάνικο ρατσισμό: είδαμε τους λόγους για την δημόσια υγεία και υγιεινή ως λόγους δημόσιας τάξης και πειθάρχησης της κοινότητας των Ρομά, είδαμε τον πολιτισμικό ρατσισμό να αναπτύσσεται στα πεδία της αρμφισθήτησης της σχολικής εξουσίας, της σεξουαλικότητας, της κουλτούρας και της φυσικοποίησης της πολιτικής κοινότητας του ελληνικού έθνους. Είδαμε, επίσης, την αριστερά να κομίζει οικολογικά επιχειρήματα για την υποβάθμιση της περιοχής και την ανάγκη ύπαρξης χώρου πρασίνου –σε σχέση πάντα με τη μετεγκατάσταση των Ρομά σε περιοχή που οι ίδιοι ήθελαν. Εν τέλει, διακρίναμε ότι μέσω αυτών των πρακτικών λόγου αμφισβήθηκε η δυνατότητα των Ρομά να είναι "ισότιμοι" έλληνες πολίτες, με αποτέλεσμα να θεωρείται πρόβλημα (από τη ρατσιστική πλειοψηφία) η ίδια η ύπαρξη των Ρομά με όρους κοινότητας. Στη δεύτερη ιστορία αρχικά αποτυπώθηκε ο αντιουρκισμός ως το ιστορικό εκείνο περιεχόμενο που συνέχει τους έλληνες. Σε δεύτερο επίπεδο αναδειχθήκε την αντίσταση ως μια εθνική επιταργή, ως μια ενέργεια στην οποία πρέπει να προχωρούν όσοι θεωρούν εαυτούς πατριώτες –με χρήσιμο ιστορικό παράδειγμα να συνιστά ο αντιφασισμός ως μια εναντίωση στους έξους κατακτητές. Σε τρίτο επίπεδο, είδαμε την αντίσταση να είναι μια ενέργεια ορθής επιτέλεσης του ανδρισμού, μια ενέργεια στην οποία πρέπει να προβαίνουν οι 'άντρες' και τα 'ηαλικάρια' και ο οποία χρησιμοποιείται, στη συνέχεια, ως το κριτήριο του «ποιος είναι ο (σωστός) άντρας». Τέλος, ως κοινά στοιχεία των δύο ιστοριών παρουσιάσαμε την εθνική ταυτότητα του "απλού κατοίκου" ως ενοποιητική ακριβώς επειδή θεωρείται μη-πολιτική, αφρατοποιεί την εθνικότητα και την κάνει να εμφανίζεται σαν κάτι φυσικό. Αυτή η διαχρονική 'ουσία' που συγκολλά το κοινωνικό σώμα είναι η 'ελληνική κουλτούρα' που ανταγωνίζεται την ιδέα της 'φυλής' για το ποια μπορεί να ουσιερώσει περισσότερους ρατσιστές. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, φαίνεται να κερδίζει ο (υποχρεωτικά αμόλυντος και με υπερ-χιλιετή ιστορία) 'ελληνικός πολιτισμός': να το δεύτερο κοινό στοιχείο μεταδέν των δύο αυτών ιστοριών.

Μετά τις τοποθετήσεις της κατάληψης Πραποπούλου, ημών και του απότιφα xalandri ξεκίνησε μια κουβέντα στην οποία κατατέθηκαν διάφοροι προβληματισμοί από κόσμο είτε οργανωμένο σε συλλογικότητες είτε όχι: αναφορικά με την οργάνωση σε επίπεδο γειτονιάς και σε 'κεντρικό', αναφορικά με τη σύνδεση των φασιστικών μορφωμάτων με τη σχέση κεφάλαιο, αναφορικά με τη διάχυση του εθνικού λόγου σε όλο το πολιτικό φάσμα, αναφορικά με τα διακυβεύματα που τίθενται στη συγκυρία. Η συζήτηση ήταν αρκετά ζωντανή, αν και έμεινε σε επίπεδο ανταλλαγής σκεπτικών –αναπτύχθηκε, δηλαδή, ένας διάλογος χωρίς, όμως, να υπάρξουν οι συμφωνίες εκείνες που θα επέτρεπαν ένα βάθεμα σε μια συγκεκριμένη πτυχή της αντιφασιστικής πρακτικής.

Μέσα στη ροή της συζήτησης έγινε απαραίτητη η επισήμανση και η σημασιοδότηση του να λειτουργούν πολιτικές συλλογικότητες με αντιφασιστικό πρόσφορμο σε επίπεδο γειτονιάς: τόσο η ανάπτυξη σχέσεων με τα υποκείμενα εκείνα που πλήττονται άμεσα από τα ελληνικά προνόμια όσο –και κυρίως– η αναγκαιότητα κριτικής σε ό,τι μας 'χτίζει' ως εθνικά υποκείμενα. Ειδικά σε μια περιοχή όπως το χαλάνδρι. Με αριστερό δήμαρχο, ρατσιστές που ψάχνουν να οργανωθούν, πατριώτες που αναζητούν πολιτικές διαμεσολαβήσεις. Ακριβώς επειδή τα υλικά συμφέροντα (βλ. επιτροπή κατοίκων χαλανδρίου) δεν υπάρχουν ούτε ως κάτι 'καθαρό' ούτε ως απλές διαμεσολαβήσεις. Αντίθετα, η υλικότητά τους κατασκευάζεται μέσα στο πεδίο των κοινωνικών σχέσεων γύρω από δομικές κοινωνικές ιεραρχίσεις.

Από την άλλη μεριά, η εναντίωση συγκεκριμένα στον ελληνικό εθνικισμό, τον αντισημιτισμό και τον ετεροσεξισμό του μας κινητοποιεί. Είτε αυτός εκφράζεται από-τα-κάτω είτε σε θεσμικό επίπεδο. Η συνέπεια, η πόλωση και η δέσμευση στην κατεύθυνση της όξυνσης των αντιπαραθέσεων με το εθνικό –δηλαδή, την ελληνικότητα ως σύστημα εξουσίας² – μας οδηγεί να θέλουμε να ανοίγουμε χώρο για να συζητέται ο ελληνικός ρατσισμός. Ενώ έχει τη δυνατότητα ως εργαλείο να μας κάνει να αποφύγουμε κακοτοπιές όπως το δημοψήφισμα του 2015: να μην βλέπουμε το 'ταξικό όχι' ως διέξοδο αλλά ως απόπειρα έκφρασης της διαχρονικότητας της αντίστασης ως εθνικής ενέργειας απέναντι στους ξένους κακούς.

Κλείνοντας αυτή τη σύντομη ανταπόκριση, ένα σημαντικό ερώτημα που τέθηκε αφορά στη σύνδεση του πολιτικού φιλελευθερισμού με την εθνο-λαϊκή κοινότητα μέσω της σύστασης επιτροπών κατοίκων που ενώνουν τα ατομικά συμφέροντά τους και ασκούν πίεση ως κομμάτι της 'κοινωνίας των πολιτών'. Αυτή η σύνδεση μας δείχνει ότι ο ελληνικός ρατσισμός δεν λειτουργεί μόνο ως αποκλεισμός των μειονοτικών ομάδων –κυρίως κατασκευάζει υποκείμενα που επιτελούν την εθνική τους ταυτότητα με τον ορθό τρόπο. Επίσης, μας δείχνει ότι ο ρόλος του ελληνικού κράτους, η συνέχειά του και η σύνθεση των συμφερόντων του είναι μια δουλειά που αφορά τους αντιφασίστες και τις αντιφασιστριες. Μια αντιφασιστική δουλειά που να ψηλαφίζει την ελληνική πολιτική ιστορία, τα περιεχόμενα και τις οργανωτικές της μορφές ώστε να τους εναντιωθεί.

Αν μη τι άλλο, επειδή «[η] εθνική ταυτότητα είναι μια κατασκευή βίας, αποκλεισμών και εκμετάλλευσης [ας] μην αφήσουμε κράτος, εθνικιστές, πατριώτες και νεοναζί να πάρουν ανάσα στις γειτονιές μας»³

μικάλης

¹ Η υπεύθυνη αναγώστρια μπορεί να τσεκάρει τα σχετικά κείμενα – παρατίθενται με χρονολογική σειρά εμφάνισης: «Για την εμφάνιση των φασιστών της χρυσής συγής στο χαλάνδρι (ή αλλιώς εθνικισμός ante portas)» στο στήλη online κείμενα στο 0151.espiriblogs.net, «Για την πολιτική οργάνωση του σύγχρονου ρατσισμού: το παράδειγμα του Χαλανδρίου (μέρος α΄)» στο 0151 #2, «Για την πολιτική οργάνωση του σύγχρονου ρατσισμού: το παράδειγμα του Χαλανδρίου (μέρος β΄)» στο 0151 #4 και το «Ανοικτή επιστολή στις απαντήσεις των μελών του συλλόγου 'Ριζές' (Χαλάνδρι)» στο 0151 #6.

² Βλ. το κείμενο "Η ελληνικότητα ως σύστημα εξουσίας" στο παρόν τεύχος.

³ Έτσι τελειώνει η θέση της κατάληψης κτήματος Πραποπούλου που αφορά στον αντιφασισμό. Στο θέσεις πολιτικής και διαχειριστικής συνέλευσης κατάληψης κτήματος Πραποπούλου, σελ. 13.